

Lagrådsremiss

Adjungerad ledamot i domstol

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 14 februari 2008

Beatrice Ask

Helena Swenzén
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Regeringen anser att möjligheterna för etablerade jurister att adjungera som ledamot i domstol bör öka och att sådana anställningar bör bli ett permanent inslag i domstolarnas verksamhet.

Mot denna bakgrund föreslås i lagrådsremissen att möjligheten för Sveriges advokatsamfund att medge undantag från kravet att advokater inte får inneha anställning i domstol tydliggörs.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	7
4	Ett bredare rekryteringsunderlag för domaranställningar	7
4.1	Att adjungera som ledamot i domstol	7
4.2	Möjligheten för advokater att arbeta i domstol	9
5	Ikraftträdande.....	9
6	Ekonomiska konsekvenser.....	10
7	Författningskommentar.....	10
Bilaga 1	Lagförslagen i betänkandet En öppen domarrekrutering (SOU 2003:102)	12
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser	15

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.

2 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 2 och 7 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 2 §¹

Till ledamot av advokatsamfundet får endast den antas som

1. har hemvist i Sverige eller i en annan stat inom Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz,
2. har avlagt de kunskapsprov som är föreskrivna för behörighet till domarämbete,
3. har genomgått för advokatverksamhet erforderlig praktisk och teoretisk utbildning,
4. har gjort sig känd för redbarhet, och
5. även i övrigt bedöms lämplig att utöva advokatverksamhet.

Advokatsamfundets styrelse får i enskilda fall medge undantag från antagningskraven såvitt gäller första stycket 1. Detsamma gäller antagningskraven enligt första stycket 2 och 3 beträffande den som är auktoriserad som advokat i en annan stat i enlighet med där gällande bestämmelser.

Den som har genomgått en utbildning som krävs för att bli advokat i en stat inom Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz och som i Sverige genomgått ett prov som visar att han eller hon har tillräckliga kunskaper om den svenska rättsordningen, *skall* anses uppfylla kraven enligt första stycket 2 och 3. Detsamma gäller den som registrerats enligt 2 a § och som därefter under minst tre år bedrivit faktisk och regelbunden advokatverksamhet i Sverige, under förutsättning antingen att verksamheten huvudsakligen omfattat svensk rätt eller att, om verksamheten inte huvudsakligen omfattat svensk rätt, den registrerade på annat sätt har förvärvat tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att antas till ledamot i samfundet.

Den som har blivit auktoriserad som advokat i Danmark, Finland,

Den som har genomgått en utbildning som krävs för att bli advokat i en stat inom Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz och som i Sverige genomgått ett prov som visar att han eller hon har tillräckliga kunskaper om den svenska rättsordningen, *ska* anses uppfylla kraven enligt första stycket 2 och 3. Detsamma gäller den som registrerats enligt 2 a § och som därefter under minst tre år bedrivit faktisk och regelbunden advokatverksamhet i Sverige, under förutsättning antingen att verksamheten huvudsakligen omfattat svensk rätt eller att, om verksamheten inte huvudsakligen omfattat svensk rätt, den registrerade på annat sätt har förvärvat tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att antas till ledamot i samfundet.

Den som har blivit auktoriserad som advokat i Danmark, Finland,

¹ Senaste lydelse 2002:334.

Island eller Norge i enlighet med där gällande bestämmelser och som därefter under minst tre år på ett tillfredsställande sätt har tjänstgjort som biträdande jurist på advokatbyrå i Sverige *skall* anses uppfylla kraven enligt första stycket 2–5.

Den som är försatt i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte antas till ledamot. Inte heller får den antas till ledamot som enligt 3 § lagen (1985:354) om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall är förbjuden att lämna juridiskt eller ekonomiskt biträde.

Lagfaren domare i eller befattningshavare vid domstol eller allmän åklagare eller kronofogde får inte antas till ledamot; *inte heller* den som annars är anställd *i en stats eller kommuns tjänst eller* hos någon annan *enskild* än advokat, om inte advokatsamfundets styrelse medger undantag.

Island eller Norge i enlighet med där gällande bestämmelser och som därefter under minst tre år på ett tillfredsställande sätt har tjänstgjort som biträdande jurist på advokatbyrå i Sverige *ska* anses uppfylla kraven enligt första stycket 2–5.

Ordinarie domare, allmän åklagare eller kronofogde får inte antas till ledamot. *Detsamma gäller* den som annars är anställd hos någon annan än advokat, om inte advokatsamfundets styrelse medger undantag.

7 §²

En advokat, som i sin verksamhet uppsåtligen gör orätt eller som annars förfar oredligt, *skall* uteslutas ur advokatsamfundet. När det gäller en sådan advokat som avses i 2 a § *skall* registreringen upphävas. Är omständigheterna mildrande, får advokaten i stället tilldelas en varning.

En advokat som annars åsidosätter sina plikter som advokat får meddelas en varning eller erinran. Är omständigheterna synnerligen försvårande, får advokaten uteslutas ur samfundet eller, i fråga om en sådan advokat som avses i 2 a §, registreringen upphävas.

En advokat som tilldelas en varning får, om det finns särskilda skäl, även åläggas att utge en straffavgift till samfundet med lägst ettusen och högst femtiotusen kronor.

Om det bedöms tillräckligt får disciplinnämnden, i stället för att tilldela en advokat erinran, göra ett uttalande om att advokatens åtgärd är felaktig eller olämplig.

En advokat är skyldig att genast träda ur samfundet om det inträffar en sådan omständighet som gör att han eller hon enligt 2 § femte eller sjätte stycket inte får antas till

En advokat, som i sin verksamhet uppsåtligen gör orätt eller som annars förfar oredligt, *ska* uteslutas ur advokatsamfundet. När det gäller en sådan advokat som avses i 2 a § *ska* registreringen upphävas. Är omständigheterna mildrande, får advokaten i stället tilldelas en varning.

En advokat är skyldig att genast träda ur samfundet om det inträffar en sådan omständighet som gör att han eller hon enligt 2 § femte eller sjätte stycket inte får antas till

² Senaste lydelse 2002:334.

ledamot av samfundet. Om advokaten inte gör det, skall styrelsen förordna om hans eller hennes utslutning. Detsamma gäller, om en advokat inte längre uppfyller hemvistkravet enligt 2 § första stycket 1 och styrelsen inte medger att han eller hon får stå kvar som ledamot av samfundet. Om en sådan advokat som är registrerad enligt 2 a § fråntas rätten att uppträda som advokat i den stat där han eller hon är auktoriserad, skall styrelsen upphäva registreringen.

I beslut varigenom någon utslutits ur samfundet får förordnas att beslutet genast skall verkställas. Detsamma gäller ett beslut att upphäva en registrering.

Brott mot tystnadsplikt enligt 4 § första stycket andra meningen får inte åtalas av någon annan än Justitiekanslern. Åtal får väckas endast om det är påkallat från allmän synpunkt.

ledamot av samfundet, om inte styrelsen i fall som avses i 2 § sjätte stycket andra meningen medger undantag. Om advokaten inte träder ur samfundet, trots att han eller hon är skyldig att utträda, ska styrelsen förordna om hans eller hennes utslutning. Detsamma gäller, om en advokat inte längre uppfyller hemvistkravet enligt 2 § första stycket 1 och styrelsen inte medger att han eller hon får stå kvar som ledamot av samfundet. Om en sådan advokat som är registrerad enligt 2 a § fråntas rätten att uppträda som advokat i den stat där han eller hon är auktoriserad, ska styrelsen upphäva registreringen.

I beslut varigenom någon utslutits ur samfundet får förordnas att beslutet genast ska verkställas. Detsamma gäller ett beslut att upphäva en registrering.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

3 Ärendet och dess beredning

År 2001 tillkallade den dåvarande regeringen en särskild utredare som fick i uppdrag att bl.a. genomföra en översyn av rekryteringen av ordinarie domare och lämna förslag till förändringar som säkerställer att domstolarna också i framtiden kan rekrytera de skickligaste och mest lämpade juristerna. I december 2003 överlämnade utredaren betänkandet En öppen domarrekrutering (SOU 2003:102). Utredningen föreslog bl.a. en helt öppen domarrekrutering och vissa förändringar i rekryteringsförfarandet. Som ett led i att få fler som inte genomgått den särskilda domarutbildningen att söka domaranställning presenterade utredningen förslag bl.a. angående advokaters möjlighet att adjungera som ledamot i domstol. Betänkandets lagförslag, såvitt nu är aktuellt, finns i *bilaga 1*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Ju2003/9652/DOM).

I denna lagrådsremiss behandlas betänkandets förslag om möjligheten för advokater att ha anställning i domstol.

Regeringen avser att i en proposition ta ställning till de överväganden och förslag som i övrigt behandlas i betänkandet. Målsättningen är att få till stånd en breddning av rekryteringsbasen, att skapa ett mer aktivt rekryteringsförfarande och att vidareutveckla den verksamhet som enligt nuvarande ordning utförs av Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet (jfr prop. 2007/08:1, utg.omr. 4).

4 Ett bredare rekryteringsunderlag för domaranställningar

4.1 Att adjungera som ledamot i domstol

Regeringens bedömning: För att attrahera en bredare krets av jurister och därigenom skapa en större yrkesmässig bredd hos dem som söker domaranställning, bör möjligheterna för etablerade jurister att adjungera som ledamot i domstol öka. Sådana anställningar bör bli ett permanent inslag i domstolarnas verksamhet.

Utredningens bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser som har uttalat sig i denna del, däribland *Svea hovrätt*, *Kammarrätten i Stockholm*, *Riksåklagaren* och *Sveriges advokatsamfund (Advokatsamfundet)*, ställer sig bakom utredningens bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringen anser att det är angeläget att skapa goda förutsättningar för domstolarna att även i framtiden kunna rekrytera domare som tillhör de allra skickligaste och för yrket mest lämpade juristerna i landet. Det är i det sammanhanget av stort värde att även andra kvalificerade jurister än domarutbildade anställs som domare. Genom att utnämna domare med varierande yrkeserfaren-

heter gynnas specialiseringen och förutsättningar skapas för att höja kvaliteten i den dömande verksamheten. För att skapa ett bredare rekryteringsunderlag för domaranställningar krävs enligt regeringen att flera olika åtgärder vidtas. Det handlar främst om att skapa intresse för domaryrket bland jurister som inte genomgått den särskilda domarutbildningen och att skapa bättre förutsättningar för att kunna bedöma dessa juristers lämplighet för yrket.

Av 44 § förordningen (1996:379) med hovrättsinstruktion och 44 § förordningen (1996:380) med kammarrättsinstruktion följer att hovrätt och kammarrätt till adjungerad ledamot får förordna bl.a. åklagare, lagfaren professor eller docent i ett rättsvetenskapligt ämne eller ledamot av Advokatsamfundet. Förordnandet kan gälla för ett visst mål eller för en viss tid. Även i tingsrätt finns möjligheter att för ett visst mål förordna utanför domstolen verksamma jurister (23 § förordningen [1996:281] med tingsrättsinstruktion).

Möjligheten för domstolarna att anlita jurister som är verksamma utanför domstolväsendet har traditionellt syftat till att tillföra domstolarna specialistkompetens i ett visst mål. Arbetet med att erbjuda etablerade jurister att adjungera som ledamot i framför allt överrätt har emellertid utvecklats till att avse en tids anställning i domstolen utan koppling till ett särskilt mål. Särskilda medel har skjutits till för att överrätterna ska kunna anställa adjungerade ledamöter och sådana ledamöter har också blivit mer förekommande under senare år. I huvudsak har åklagare och advokater anställts men även jurister verksamma vid universitet samt andra myndigheter och organisationer har anställts som adjungerade ledamöter. Erfarenheterna är mycket goda och flera remissinstanser har ansett att ordningen bör permanentas och utvecklas vidare.

Regeringen anser att denna möjlighet att arbeta i domstol är värdefull ur flera aspekter. Domstolarna tillförs specialistkunskap och erfarenhet som berikar verksamheten och kan öka kvaliteten i dömandet. De jurister som adjungerar får tillfälle att bedöma sitt intresse för domaryrket och de själva och andra kan också få underlag att bedöma deras lämplighet för detta yrke.

Mycket talar för att jurister som genom adjunktionsanställning får inblick i domstolsarbetet blir mer benägna att i framtiden söka domaranställningar. Utökade möjligheter att adjungera i domstol kan således bidra till att intresset för ordinarie domaranställningar ökar och att framtida domare kommer att ha bred kunskap inom skilda rättsområden samtidigt som sammansättningen av domarkåren breddas. Det finns mot denna bakgrund anledning att fortsätta utveckla möjligheten för kvalificerade jurister som inte genomgått den särskilda domarutbildningen att adjungera som ledamot i domstol och att göra sådana anställningar till ett permanent och naturligt inslag i domstolarnas verksamhet.

4.2 Möjligheten för advokater att arbeta i domstol

Regeringens förslag: Rättegångsbalkens bestämmelser om advokater ändras i syfte att ge Advokatsamfundet ett tydligare mandat att medge undantag från kravet på att en advokat inte får vara anställd i domstol.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens men innebär en något annan lagteknisk lösning (se SOU 2003:102 s. 288 f.).

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har uttalat sig i denna del, däribland *Hovrätten för Nedre Norrland*, *Kammarrätten i Stockholm* och *Patentbesvärsrätten*, tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Av 8 kap. 2 § sjätte stycket rättegångsbalken framgår att en person som är lagfaren domare eller annan befattningshavare i domstol, åklagare eller kronofogde inte kan antas som ledamot av Advokatsamfundet. Motsvarande gäller för andra som är anställda hos någon annan än en advokat. För de sistnämnda finns dock en möjlighet att få dispens av Advokatsamfundets styrelse. Av 8 kap. 7 § femte stycket rättegångsbalken följer att om en advokat får en anställning hos någon annan än en advokat utgör det, på samma sätt som vid antagande som ledamot av Advokatsamfundet, hinder mot att vara kvar som ledamot av Advokatsamfundet. En advokat ska om detta inträffar träda ur samfundet eller uteslutas. Även i denna situation finns det för andra än anställda i domstol, åklagare eller kronofogdar, en möjlighet för styrelsen att medge dispens.

Som redovisas ovan anser regeringen att det är värdefullt att bl.a. advokater ges möjlighet att adjungera som ledamot i domstol. Inte minst mot bakgrund av att sådan adjunktion har utvecklats från förordnande i ett enskilt mål till en anställning under viss tid kan regeringen, i likhet med utredningen, dock konstatera att det på grund av utformningen av berörda bestämmelser kan uppstå tvekan i vilken utsträckning balken tillåter att advokater adjungerar i domstol. Detta är otillfredsställande och kan bidra till att advokater avhåller sig från att söka sådan anställning. Liksom när det gäller andra jurister bör enskilda advokater ha möjlighet att bedöma sin fallenhet och sitt intresse för domaryrket genom en tids anställning i domstol. Regeringen anser därför att det i rättegångsbalken tydligare bör framgå att Advokatsamfundet kan meddela dispens för advokater som vill arbeta i domstol.

5 Ikraftträdande

Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår därför att dessa träder i kraft den 1 juli 2008. Några övergångsbestämmelser behövs inte.

6 Ekonomiska konsekvenser

Lagändringarna tydliggör endast att advokater i vissa fall kan ha en anställning i domstol efter dispens av Advokatsamfundet och leder därför inte till ökade kostnader för det allmänna.

7 Författningskommentar

Förslaget om lag om ändring i rättegångsbalken

8 kap. 2 §

Till ledamot av advokatsamfundet får endast den antas som

1. har hemvist i Sverige eller i en annan stat inom Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz,
2. har avlagt de kunskapsprov som är föreskrivna för behörighet till domarämbete,
3. har genomgått för advokatverksamhet erforderlig praktisk och teoretisk utbildning,
4. har gjort sig känd för redbarhet, och
5. även i övrigt bedöms lämplig att utöva advokatverksamhet.

Advokatsamfundets styrelse får i enskilda fall medge undantag från antagningskraven såvitt gäller första stycket 1. Detsamma gäller antagningskraven enligt första stycket 2 och 3 beträffande den som är auktoriserad som advokat i en annan stat i enlighet med där gällande bestämmelser.

Den som har genomgått en utbildning som krävs för att bli advokat i en stat inom Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz och som i Sverige genomgått ett prov som visar att han eller hon har tillräckliga kunskaper om den svenska rättsordningen, ska anses uppfylla kraven enligt första stycket 2 och 3. Detsamma gäller den som registrerats enligt 2 a § och som därefter under minst tre år bedrivit faktisk och regelbunden advokatverksamhet i Sverige, under förutsättning antingen att verksamheten huvudsakligen omfattat svensk rätt eller att, om verksamheten inte huvudsakligen omfattat svensk rätt, den registrerade på annat sätt har förvärvat tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att antas till ledamot i samfundet.

Den som har blivit auktoriserad som advokat i Danmark, Finland, Island eller Norge i enlighet med där gällande bestämmelser och som därefter under minst tre år på ett tillfredsställande sätt har tjänstgjort som biträdande jurist på advokatbyrå i Sverige ska anses uppfylla kraven enligt första stycket 2–5.

Den som är försatt i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte antas till ledamot. Inte heller får den antas till ledamot som enligt 3 § lagen (1985:354) om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall är förbjuden att lämna juridiskt eller ekonomiskt biträde.

Ordinarie domare, allmän åklagare eller kronofogde får inte antas till ledamot. *Detsamma gäller* den som annars är anställd hos någon annan än advokat, om inte advokatsamfundets styrelse medger undantag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kraven för inträde i Advokatsamfundet. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Paragrafens *sjätte stycke* ändras så att det enligt dess ordalydelse enbart är anställning som ordinarie domare, allmän åklagare eller kronofogde som utgör absoluta hinder mot att antas som ledamot av Advokatsamfundet. För övriga anställningar kan Advokatsamfundets styrelse ge

dispens. Denna dispensmöjlighet innefattar även sådan anställning i domstol som inte är en ordinarie domaranställning.

I övrigt görs endast vissa språkliga ändringar.

8 kap. 7 §

En advokat, som i sin verksamhet uppsåtligen gör orätt eller som annars förfar oredligt, *ska* uteslutas ur advokatsamfundet. När det gäller en sådan advokat som avses i 2 a § *ska* registreringen upphävas. Är omständigheterna mildrande, får advokaten i stället tilldelas en varning.

En advokat som annars åsidosätter sina plikter som advokat får meddelas en varning eller erinran. Är omständigheterna synnerligen försvårande, får advokaten uteslutas ur samfundet eller, i fråga om en sådan advokat som avses i 2 a §, registreringen upphävas.

En advokat som tilldelas en varning får, om det finns särskilda skäl, även åläggas att utge en straffavgift till samfundet med lägst ettusen och högst femtiotusen kronor.

Om det bedöms tillräckligt får disciplinnämnden, i stället för att tilldela en advokat erinran, göra ett uttalande om att advokatens åtgärd är felaktig eller olämplig.

En advokat är skyldig att genast träda ur samfundet om det inträffar en sådan omständighet som gör att han eller hon enligt 2 § femte eller sjätte stycket inte får antas till ledamot av samfundet, *om inte styrelsen i fall som avses i 2 § sjätte stycket andra meningen medger undantag*. Om advokaten inte träder ur samfundet, *trots att han eller hon är skyldig att utträda, ska* styrelsen förordna om hans eller hennes uteslutning. Detsamma gäller, om en advokat inte längre uppfyller hemvistkravet enligt 2 § första stycket 1 och styrelsen inte medger att han eller hon får stå kvar som ledamot av samfundet. Om en sådan advokat som är registrerad enligt 2 a § fråntas rätten att uppträda som advokat i den stat där han eller hon är auktoriserad, *ska* styrelsen upphäva registreringen.

I beslut varigenom någon utesluts ur samfundet får förordnas att beslutet genast *ska* verkställas. Detsamma gäller ett beslut att upphäva en registrering.

Brott mot tystnadsplikt enligt 4 § första stycket andra meningen får inte åtalas av någon annan än Justitiekanslern. Åtal får väckas endast om det är påkallat från allmän synpunkt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sanktioner mot advokater. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

I paragrafens *femte stycke* tydliggörs att Advokatsamfundet, i samma utsträckning som gäller enligt 2 § sjätte stycket andra meningen, har möjlighet att meddela dispens från kravet att advokater inte får inneha anställning hos någon annan än advokat.

I övrigt görs endast vissa språkliga ändringar.

Lagförslagen i betänkandet En öppen domarrekrytering (SOU 2003:102)

3. Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 § och 8 kap. 2 och 7 §§ rättegångsbalken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

2 §

Domare, som avses i 1 kap. 2 §, 2 kap. 3 § eller 3 kap. 4 § första stycket, utnämns av regeringen.

Enligt lagen (0000:00) om utnämning av ordinarie domare i allmän domstol och i allmän förvaltningsdomstol utnämns domare som avses i 1 kap. 2 §, 2 kap. 3 § eller 3 kap. 4 § första stycket av regeringen.

8 kap.

2 §

Till ledamot av advokatsamfundet får endast den antas som

1. har hemvist i Sverige eller i en annan stat inom Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz,
2. har avlagt de kunskapsprov som är föreskrivna för behörighet till domarämbete,
3. har genomgått för advokatverksamhet erforderlig praktisk och teoretisk utbildning,
4. har gjort sig känd för redbarhet, och
5. även i övrigt bedöms lämplig att utöva advokatverksamhet.

Advokatsamfundets styrelse får i enskilda fall medge undantag från antagningskraven såvitt gäller första stycket 1. Detsamma gäller antagningskraven enligt första stycket 2 och 3 beträffande den som är auktoriserad som advokat i en annan stat i enlighet med där gällande bestämmelser.

Den som har genomgått en utbildning som krävs för att bli advokat i en stat inom Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz och som i Sverige genomgått ett prov som visar att han eller hon har tillräckliga kunskaper om den svenska rättsordningen, skall anses uppfylla kraven enligt första stycket 2 och 3. Detsamma gäller den som registrerats enligt 2 a § och som därefter under minst tre år bedrivit faktisk och regelbunden advokatverksamhet i Sverige, under förutsättning antingen att verksamheten huvudsakligen omfattat svensk rätt eller att, om verksamheten inte huvudsakligen omfattat svensk rätt, den registrerade på annat sätt har förvärvat tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att antas till ledamot i samfundet.

Den som har blivit auktoriserad som advokat i Danmark, Finland, Island eller Norge i enlighet med där gällande bestämmelser och som

därefter under minst tre år på ett tillfredsställande sätt har tjänstgjort som biträdande jurist på advokatbyrå i Sverige skall anses uppfylla kraven enligt första stycket 2–5.

Den som är försatt i konkurs eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte antas till ledamot. Inte heller får den antas till ledamot som enligt 3 § lagen (1985:354) om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall är förbjuden att lämna juridiskt eller ekonomiskt biträde.

Lagfaren domare i eller befattningshavare vid domstol eller allmän åklagare eller kronofogde får inte antas till ledamot; inte heller den som annars är anställd i en stats eller kommuns tjänst eller hos någon annan enskild än advokat, om inte advokatsamfundets styrelse medger undantag.

Ordinarie domare eller allmän åklagare eller kronofogde får inte antas till ledamot. Detsamma gäller den som annars är anställd hos annan än advokat, om inte advokatsamfundets styrelse medger undantag.

7 §

En advokat, som i sin verksamhet uppsåtligen gör orätt eller som annars förfar oredligt, skall uteslutas ur advokatsamfundet. När det gäller en sådan advokat som avses i 2 a § skall registreringen upphävas. Är omständigheterna mildrande, får advokaten i stället tilldelas en varning.

En advokat som annars åsidosätter sina plikter som advokat får meddelas en varning eller erinran. Är omständigheterna synnerligen försvårande, får advokaten uteslutas ur samfundet eller, i fråga om en sådan advokat som avses i 2 a §, registreringen upphävas.

En advokat som tilldelas en varning får, om det finns särskilda skäl, även åläggas att utge en straffavgift till samfundet med lägst ettusen och högst femtiotusen kronor.

Om det bedöms tillräckligt får disciplinnämnden, i stället för att tilldela en advokat erinran, göra ett uttalande om att advokatens åtgärd är felaktig eller olämplig.

En advokat är skyldig att genast träda ur samfundet om det inträffar en sådan omständighet som gör att han eller hon enligt 2 § femte eller sjätte stycket inte får antas till ledamot av samfundet. Om advokaten inte gör det, skall styrelsen förordna om hans eller hennes uteslutning. Detsamma gäller, om en advokat inte längre uppfyller hemvistkravet enligt 2 § första stycket 1 och styrelsen inte medger att han eller hon får stå kvar som ledamot av samfundet. Om en sådan advokat som är registrerad enligt 2 a § fråntas rätten att uppträda som advokat i den stat där han eller hon är auktoriserad, skall styrelsen upphäva registreringen.

Utan hinder av vad som sägs i femte stycket får advokatsamfundets styrelse medge att en advokat har en tidsbegränsad anställning vid domstol.

I beslut varigenom någon uteslutits ur samfundet får förordnas att beslutet genast skall verkställas. Detsamma gäller ett beslut att upphäva en registrering.

Brott mot tystnadsplikt enligt 4 § första stycket andra meningen får

inte åtalas av någon annan än Justitiekanslern. Åtal får väckas endast om Bilaga 1
det är påkallat från allmän synpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Förteckning över remissinstanser

Efter remiss har yttranden över betänkandet lämnats av Riksdagens ombudsmän, Högsta domstolens ledamöter, Regeringsrättens ledamöter, Svea hovrätt, Göta hovrätt, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Hovrätten för Västra Sverige, Hovrätten för Nedre Norrland, Hovrätten för Övre Norrland, Kammarrätten i Stockholm, Kammarrätten i Göteborg, Kammarrätten i Sundsvall, Kammarrätten i Jönköping, Handens tingsrätt, Huddinge tingsrätt, Nacka tingsrätt, Norrtälje tingsrätt, Sollentuna tingsrätt, Solna tingsrätt, Stockholms tingsrätt, Södertälje tingsrätt, Södra Roslags tingsrätt, Enköpings tingsrätt, Tierps tingsrätt, Uppsala tingsrätt, Eskilstuna tingsrätt, Katrineholms tingsrätt, Nyköpings tingsrätt, Gotlands tingsrätt, Västmanlands tingsrätt, Falu tingsrätt, Mora tingsrätt, Linköpings tingsrätt, Norrköpings tingsrätt, Eksjö tingsrätt, Jönköpings tingsrätt, Värnamo tingsrätt, Ljungby tingsrätt, Växjö tingsrätt, Kalmar tingsrätt, Oskarshamn tingsrätt, Lidköpings tingsrätt, Mariestads tingsrätt, Skövde tingsrätt, Karlskoga tingsrätt, Lindesbergs tingsrätt, Örebro tingsrätt, Blekinge tingsrätt, Helsingborgs tingsrätt, Hässleholms tingsrätt, Kristianstads tingsrätt, Lunds tingsrätt, Trelleborgs tingsrätt, Ystads tingsrätt, Malmö tingsrätt, Halmstads tingsrätt, Varbergs tingsrätt, Göteborgs tingsrätt, Alingsås tingsrätt, Borås tingsrätt, Mölndals tingsrätt, Stenungsunds tingsrätt, Strömstads tingsrätt, Trollhättans tingsrätt, Uddevalla tingsrätt, Vänersborgs tingsrätt, Arvika tingsrätt, Karlstads tingsrätt, Kristinehamns tingsrätt, Sunne tingsrätt, Bollnäs tingsrätt, Gävle tingsrätt, Hudiksvalls tingsrätt, Ångermanlands tingsrätt, Sundsvalls tingsrätt, Svegs tingsrätt, Östersunds tingsrätt, Lycksele tingsrätt, Skellefteå tingsrätt, Umeå tingsrätt, Gällivare tingsrätt, Haparanda tingsrätt, Luleå tingsrätt, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Uppsala län, Länsrätten i Södermanlands län, Länsrätten i Gotlands län, Länsrätten i Västmanlands län, Länsrätten i Skåne län, Länsrätten i Hallands län, Länsrätten i Göteborg, Länsrätten i Vänersborg, Länsrätten i Värmlands län, Länsrätten i Dalarnas län, Länsrätten i Gävleborgs län, Länsrätten i Västernorrlands län, Länsrätten i Jämtlands län, Länsrätten i Västerbottens län, Länsrätten i Norrbottens län, Länsrätten i Östergötlands län, Länsrätten i Jönköpings län, Länsrätten i Kronobergs län, Länsrätten i Kalmars län, Länsrätten i Blekinge län, Länsrätten i Örebro län, Länsrätten i Mariestad, Justitiekanslern, Hyresnämnden i Stockholm, Hyresnämnden i Malmö, Hyresnämnden i Göteborg, Domstolsverket, Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet, Notariénämnden, Riksåklagaren, Ekobrottsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Kriminalvårdsstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, Utlänningsnämnden, Stockholms Handelskammare, Riksförsäkringsverket, Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, Statens institutionsstyrelse, Barnombudsmannen, Finansinspektionen, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten i Stockholm, Kronofogdemyndigheten i Malmö, Kronofogdemyndigheten i Härnösand, Arbetsgivarverket, Datainspektionen, Kammarkollegiet, Statskontoret, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Högskoleverket, Stockholms universitet,

Uppsala universitet, Lunds universitet, Umeå universitet, Marknadsdomstolen, Konsumentverket, Allmänna reklamationsnämnden, Naturvårdsverket, Lantmäteriverket, Arbetsdomstolen, Jämställdhetsombudsmannen, Konkurrensverket, Patentbesvärslagen, Halmstads kommun, Karlstads kommun, Östersunds kommun, Lycksele kommun, Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, Sveriges advokatsamfund, Svenskt Näringsliv, Jusek, Svenska Journalistförbundet, Svenska Bankföreningen, Sveriges Domareförbund, Brottsofferjourernas Riksförbund, Internationella Juristkommissionen, Svenska avdelningen, Riksföreningen Yngre jurister vid Sveriges överrätter, Föredragandeförbundet och Konkursförvaltarkollegiernas förening.

Riksrevisionen, Socialstyrelsen, Statens kvalitets- och kompetensråd, Glesbygdverket, Patent- och registreringsverket, Företagarnas Riksorganisation, FAR, Sveriges Försäkringsförbund, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO) och Landsorganisationen i Sverige (LO), har uppgett att de inte har några synpunkter att lämna eller att de avstår från att yttra sig över betänkandet.

Västerviks tingsrätt, Göteborgs universitet, Nacka kommun, Växjö kommun, Gotlands kommun, Svenska Naturskyddsföreningen, Svensk Handel, Nämndemännens riksförbund, Sveriges Kvinnojourers Riksförbund och Sammanslutningen för Sveriges Juridiska byråer har inte hörts av.

Riksåklagaren har inhämtat yttranden från Åklagarmyndigheterna i Stockholm, Göteborg, Malmö, Linköping, Västerås, och Umeå. Åklagarmyndigheten i Linköping har inhämtat ett yttrande från Åklagarkammaren i Norrköping.

Svea hovrätt har bifogat ett yttrande från Föreningen Yngre jurister vid hovrätten. Göta hovrätt har bifogat ett yttrande från Föreningen Yngre jurister vid hovrätten, Hovrätten över Skåne och Blekinge har bifogat ett yttrande från Skånska hovrättens yngreförening. Hovrätten för Västra Sverige har bifogat ett yttrande från Föreningen Yngre jurister vid hovrätten. Hovrätten för Nedre Norrland har bifogat ett yttrande från Yngreföreningen vid hovrätten. Kammarrätten i Stockholm har bifogat yttranden från Föreningen Yngre jurister vid kammarrätten och från Juseks lokalförening vid kammarrätten. Kammarrätten i Jönköping har bifogat yttranden från Fiskalerna och (tf.) assessorerna vid kammarrätten och från Föredragandena vid kammarrätten. Stockholms tingsrätt har bifogat yttranden från tingsrättens avdelning 3, 9, 10 och 13 samt från Fiskalsföreningen och notarierna vid tingsrätten. Länsrätten i Stockholms län har bifogat yttranden från fiskalerna vid länsrätten och från Notarieföreningen vid länsrätten.

Yttranden har även inkommit från Linköpings universitet, avdelningen för rätt och rättsfilosofi, Revisionssekreterarföreningen vid Högsta domstolen, Juseks lokalförening vid Regeringsrätten, Juseks lokalförening vid Kammarrätten i Göteborg och en privatperson.